

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Kateřiny Šimáčkové, soudce Tomáše Lichovníka a soudce zpravodaje Pavla Rychetského ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **Mgr. P. P.**, zastoupeného JUDr. Mgr. Monikou Kocourkovou, advokátkou se sídlem Baškirská 1404/1, Praha 10, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 17. dubna 2015 č. j. 24 T 163/2014-887 ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. července 2015 sp. zn. 7 To 247/2015 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2016 sp. zn. 8 Tdo 1504/2015, spojené s návrhem na přednostní projednání věci, za účasti Obvodního soudu pro Prahu 7, Městského soudu v Praze a Nejvyššího soudu, jako účastníků řízení, takto:

I. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 17. dubna 2015 sp. zn. 24 T 163/2014, usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. července 2015 sp. zn. 7 To 247/2015 a usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2016 sp. zn. 8 Tdo 1504/2015 byla porušena práva stěžovatele zaručená v čl. 36 odst. 1, 2, čl. 8 odst. 1, 2, čl. 10, odst. 1, 2 a čl. 39, Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

II. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 17. dubna 2015 sp. zn. 24 T 163/2014, usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. července 2015 sp. zn. 7 To 247/2015 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2016 sp. zn. 8 Tdo 1504/2015 se ruší.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci argumentace stěžovatele

1. Ústavní stížností, jež splňuje formální i obsahové náležitosti zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), se stěžovatel domáhá, aby byla zrušena v záhlaví označená rozhodnutí, neboť je toho názoru, že jimi byla porušena jeho ústavně zaručená práva zakotvená v čl. 8 odst. 1, 2, čl. 10 odst. 1, 2, čl. 36 odst. 1, 2, čl. 39 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

2. Z ústavní stížnosti a jejích příloh se podává, že stěžovatel byl nespravedlivě uznán vinným z přečinu nadřování podle ustanovení § 366 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), kterého se měl dopustit jednáním blíže popsáním ve skutkové větě rozsudku, aniž by byly naplněny zákonné podmínky. Stěžovatel byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 15 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 15 měsíců. Usnesením odvolacího soudu bylo odvolání stěžovatele zamítnuto podle ustanovení § 256 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“). V zákonné lhůtě podal stěžovatel proti rozsudku nalézacího soudu ve spojení s usnesením odvolacího soudu dovolání, které bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2016 č. j. 8 Tdo 1504/2015-978 odmítnuto. Stěžovatel rozhodnutí připojil k podané ústavní stížnosti, ale v petitu nenavrhoval jeho zrušení.

3. Stěžovatel se domnívá, že interpretace zákona, kterou provedly trestní soudy v jeho případě, je v rozporu s Ústavou České republiky (dále jen „Ústava“) a ústavně zaručeným právem na spravedlivý proces tím, že byl postižen za jednání, které nemá trestně právní aspekty a které byly účelově ovlivněny. Soudy jeho věc nesprávně právně posoudily, dokazování bylo neúplné, když neprovedly řadu navržených zásadních důkazů toliko s odkazem na jejich nadbytečnost, a to výsledkem svědků J. K., P. Ch., prokázání poznámky na listině z 31. 10. 2013, výpisem ČS a.s. o zaúčtování obrátů E. Ch., neposoudily důvěryhodnost výpovědi poškozené K., existence soukromých peněz na pracovišti atd. Trestní soudy z provedených důkazů vyvodily nesprávné právní závěry a jejich rozhodnutí jsou vadná pro absenci podstatných náležitostí a jasných závěrů k hodnocení důkazů. Stěžovatel zdůraznil, že vytvořená komise neměla za úkol zjistit pachatele krádeže peněz poškozené, ale celou záležitost korektně vyřídit. V trestním řízení nebylo prokázáno, že stěžovatel pomáhal obviněnému Mgr. Ch., aby proti němu nebylo trestní stíhání zahájeno pro krádež 360 000 Kč a nesplnil oznamovací povinnost Policii České republiky.

4. Stěžovatel nesouhlasil se závěry trestních soudů a vyslovil přesvědčení, že trestní řízení od samého počátku neprobíhalo v souladu s procesními předpisy (vyšetřování věcně i místně nepřislušných útvarem Policie, nestandardní a protizákonné získání důkazů, vyloučení policisté vstupovali do trestního řízení, poškozené radili, konzultovali věc se zpracovateli, získávali informace ze spisového materiálu, svévolná výpověď poškozené na hlavním líčení dne 15. 12. 2014 po opuštění jednání atd.). Shodně jako v uplatněné obhajobě stěžovatel tvrdil, že se jednalo o vykonstruované obvinění policejních orgánů (pomsta řediteli odboru auditu Ministerstva vnitra za zjištěné předchozí nedostatky v hospodaření). Stěžovatel dále uvedl, že v rámci návrhu na obnovu řízení argumentoval i audiozáznamem Generální inspekce bezpečnostních sborů dle § 158d odst. 1, 3 trestního řádu, který podporuje jeho obhajobu o účelově vykonstruované trestní věci.

5. Stěžovatel poukázal na výsledek důkazního řízení před trestními soudy a na vyvozené právní závěry, které jsou s nimi v extrémním rozporu. Dále stěžovatel požádal Ústavní soud o přednostní projednání jeho ústavní stížnosti z důvodu medializace jeho odsouzení a negativnímu dopadu na dobrou pověst celé jeho rodiny. Stěžovatel argumentoval judikaturou Ústavního soudu a navrhl, aby Ústavní soud zrušil rozhodnutí napadená ústavní stížností.

II. Průběh řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud si pro účely tohoto řízení vyžádal spis vedený u Obvodního soudu pro Prahu 7 sp. zn. 24 T 163/2014 a vyzval účastníky řízení k vyjádření se k ústavní stížnosti.

7. Obvodní soud pro Prahu 7 ve svém vyjádření ze dne 14. prosince 2016, podepsaném předsedkyní příslušného senátu, uvedl, že v ústavní stížnosti stěžovatel vytýká soudu nalézacímu i odvolacímu obdobné vady, které již uváděl v odvolání a dovolání. Stěžovatel nesouhlasí především se skutkovými zjištěními nalézacího a odvolacího soudu a hodnocením důkazů ve věci svého zavinění. Zejména těmito námitkami se podrobně zabýval odvolací soud, pro stručnost na tyto dále odkázal, aniž by vnesl návrh, jak má být rozhodnuto Ústavním soudem.

8. Městský soud v Praze dne 8. 12. 2016 sdělil, že nevyužívá možnosti se vyjádřit k ústavní stížnosti stěžovatele.

9. Nejvyšší soud se dne 30. 1. 2017 sp. zn. 8 Tdo 1504/2015 vyjádřil předsedou senátu tak, že vyslovil přesvědčení, že ústavní stížnost je opakováním výhrad stěžovatele k průběhu dokazování před soudem prvního stupně a námitky k učiněným skutkovým zjištěním, které již uvedl v odvolání a dovolání. Dle přesvědčení Nejvyššího soudu nedošlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele, proto navrhl, aby ústavní stížnost byla zamítnuta jako zjevně neopodstatněná.

10. Uvedená vyjádření byla zaslána stěžovateli, který nevyužil svého práva a ve stanovené lhůtě na ně nereagoval.

11. Ve smyslu § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud ve věci bez konání ústního jednání, neboť od něj nebylo lze očekávat další objasnění věci.

III. Obecná východiska pro posouzení zásahu

12. Ústavní soud přezkoumal napadená rozhodnutí a na základě spisového materiálu dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

13. Ústavní soud opakovaně připomíná, že zásadně není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti obecných soudů, neboť není vrcholem jejich soustavy, ale zvláštním soudním orgánem ochrany ústavnosti (srov. čl. 83, 90 a 91 Ústavy). Nepřísluší mu právo přezkumného dohledu nad činností těchto soudů v rovině práva podústavního. Ústavní soud zároveň zdůrazňuje zásadu minimalizace svých zásahů a tzv. zásadu sebeomezení při využívání svých kasačních pravomocí.

14. Ústavní soud je ke zrušení napadených rozhodnutí oprávněn zejména tehdy, pokud dokazování v trestním řízení neprobíhalo v souladu se zásadou volného

hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 trestního řádu, popř. nebylo-li v řízení postupováno dle zásady oficiality, zásady vyhledávací, zásady materiální pravdy (§ 2 odst. 4 a 5 trestního řádu) a za respektování zásady presumpce nevinny (čl. 40 odst. 2 Listiny, § 2 odst. 2 trestního řádu), neboť tím dochází i k porušení práv zaručených ustanoveními čl. 36 odst. 1 a 37 odst. 3 Listiny. V řadě svých rozhodnutí klade Ústavní soud důraz na kontradiktorní charakter důkazního postupu v souladu s čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy. Ústavní soud ve svých nálezech rovněž zdůraznil, že obecné soudy jsou povinny detailně popsat důkazní postup a přesvědčivě jej odůvodnit (srov. § 125 odst. 1 trestního řádu). Informace z hodnoceného důkazu přitom nesmí být jakkoli zkreslena. Obecné soudy jsou navíc povinny náležitě odůvodnit svůj závěr o spolehlivosti použitého důkazního pramene [viz např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 463/2000 (N 181/20 SbNU 267), sp. zn. III. ÚS 181/2000 (N 175/20 SbNU 241) či sp. zn. III. ÚS 1104/08 (N 65/52 SbNU 635)]. Obdobně Ústavní soud zasáhl v případech, kdy byla učiněná skutková zjištění v extrémním nesouladu s provedenými důkazy [viz např. nálezy sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257) a sp. zn. III. ÚS 166/95 (N 79/4 SbNU 255) či usnesení sp. zn. III. ÚS 376/03 (U 1/32 SbNU 451)].

15. Každé trestní stíhání v sobě bezpochyby zahrnuje střet mezi základními právy obviněného a veřejným zájmem reprezentovaným pravomocí státní moci označit škodlivá jednání pro společnost jako celek a pravomocí trestat pachatele takových jednání. Vzhledem k tomu, že samotné trestní stíhání a z něho vzešlý trest představují vážný zásah do osobnostních práv a případně i osobní svobody jednotlivce, a vyvolávají i další důsledky pro osobní život a životní osud jednotlivce, musí být pro takový zásah do základních práv a života jednotlivce dostatečně silné ospravedlnění v provedeném dokazování. Veřejný zájem na zjištění viny a na uložení trestu sloužící skrze působení individuální i generální prevence je legitimizován řádnou aplikací hmotného i procesního trestního práva. Z hlediska materiálně právního musí takové zakázané jednání představovat dostatečně závažnou hrozbu pro společnost jako celek a jeho jednotlivé znaky musejí být jednoznačně stanoveny zákonem. Z hlediska procesně právního pak musí být jednoznačně zjištěno a prokázáno, že se takové jednání objektivně stalo, že představuje skutečně závažnou hrozbu pro společnost jako celek a že odsouzená osoba je skutečně tou, která toto jednání spáchala nebo se na jeho páchaní podílela. Tyto skutečnosti se přitom zjišťují a osvědčují skrze důkazní prostředky v trestním řízení.

16. Princip presumpce nevinny vyžaduje, aby to byl stát, kdo nese konkrétní důkazní břemeno; existují-li jakékoliv rozumné pochybnosti, nelze je vyložit v neprospěch obviněného, resp. obžalovaného, ale naopak je nutno je vyložit v jeho prospěch. Pravidla trestního řízení jsou proto primárně zaměřena na zjištění a potvrzení toho, zda je to skutečně obviněný, resp. obžalovaný, který je zakázaným jednáním vinen. Z principu presumpce nevinny plyne pravidlo *in dubio pro reo*, dle kterého, není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 733/01 ze dne 24. 2. 2004 (N 26/32 SbNU 239). Ani vysoký stupeň podezření sám o sobě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok (srov. nálezy sp. zn. III. ÚS 398/97 ze dne 4. 6. 1998 (N 64/11 SbNU 125). Trestní řízení proto vyžaduje v tomto ohledu ten nejvyšší možný stupeň jistoty, který je možno od lidského poznání požadovat, alespoň tedy na úrovni

obecného pravidla „prokázání mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost“ (srov. nález sp. zn. IV. ÚS 335/05 ze dne 6. 6. 2006, N 116/41 SbNU 453).

17. Principu práva na spravedlivý proces odpovídá povinnost obecných soudů důkazní postup vyčerpávajícím způsobem popsat a logicky i věcně přesvědčivým způsobem odůvodnit. Uvedený požadavek zákonodárce vtělil do soustavy nároků kladených na odůvodnění rozsudku, resp. usnesení (§ 125 odst. 1 a § 134 odst. 2 trestního řádu). Trestní řád nároky na odůvodnění zvýrazňuje zejména pro případy, kdy si provedené důkazy vzájemně odporují. V situaci „tvrzení proti tvrzení“ je potřebné na soud, a to jak z pohledu podústavního práva, tak i práva ústavního, klást zvýšené požadavky, a to v souvislosti s vyvozením závěrů o tom, které skutečnosti soud vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů (srov. nález sp. zn. III. ÚS 532/01 ze dne 31. 1. 2002, N 10/25 SbNU 69). Nejsou-li totiž zřejmé důvody toho kterého rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování, přičemž zásady právního státu libovůli v rozhodování zakazují. Ač tedy Ústavní soud zásadně nepřehodnocuje důkazy provedené obecnými soudy (viz nález sp. zn. II. ÚS 341/96 ze dne 25. 6. 1997 (N 84/8 SbNU 281), opakovaně přikročil ke kasaci rozhodnutí, v nichž nebyl důkazní postup pečlivě a úplně popsán, a také logicky a přesvědčivě odůvodněn (viz např. nález sp. zn. III. ÚS 463/2000 ze dne 30. 11. 2000 (N 181/20 SbNU 267), nález sp. zn. III. ÚS 181/2000 ze dne 23. 11. 2000 (N 175/20 SbNU 241). Obdobně Ústavní soud zasáhl v případech, kdy v soudním rozhodování byla učiněná skutková zjištění v extrémním nesouladu s vykonanými důkazy (viz např. nález sp. zn. III. ÚS 84/94 ze dne 20. 6. 1995 (N 34/3 SbNU 257), III. ÚS 166/95, usnesení sp. zn. III. ÚS 376/03 ze dne 14. 1. 2004 (U 1/32 SbNU 451).

18. Při posuzování důvodů ústavní stížnosti Ústavní soud v tomto směru nemohl přehlédnout, jakým způsobem se obecné soudy v projednávané věci vypořádaly s přednesenou obhajobou stěžovatele a jakým způsobem dostály požadavkům kladeným na dokazování a samotné formální náležitosti rozhodnutí v trestním řízení, jemuž stěžovatel vytýkal nedostatečné odůvodnění.

IV.

Vlastní posouzení

19. Je vhodné shrnout konkrétní námitky stěžovatele, který byl ředitelem odboru interního auditu a kontroly Ministerstva vnitra a svou vinu od počátku trestního řízení popírá. Stěžovatel tvrdil, že v jeho případě došlo ze strany soudů obou stupňů ke zjištění takového skutkového stavu, který je v extrémním rozporu s provedenými důkazy. Popřel, že by se skutku, jímž byl uznán vinným, dopustil, a uvedl, že nenaplnil znaky skutkové podstaty přečinu nadržování podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku ani po objektivní, ani po subjektivní stránce. K objektivní stránce rozvedl, že nevyvinul „aktivním svalovým pohybem žádná jednání směřující k zahlazení stop činu“, nesjednával ani nevyvíjel žádnou činnost, která by mohla vést k mírnějšímu právnímu posouzení jednání obviněného Mgr. V. Ch. (dále jen „spoluobviněný“) nebo k uložení mírnějšího trestu jmenovanému, stejně jako neukrýval jeho majetek, naopak inicioval vytvoření komise k prošetření údajné ztráty peněžní hotovosti poškozené. Komise mu nedoporučila, aby podával trestní oznámení, takové doporučení adresovala poškozené L. K. (dále jen „poškozená“).

20. Stěžovatel zdůraznil, že nebylo prokázáno, že by činil jakékoli poznámky na písemnost ze dne 31. 10. 2013, předmětný text poškozené nediktval, vedl s ní pouze jednání, avšak k ničemu ji nenutil, nijak ji neustrašil a záznamové zařízení bylo účelově upraveno. S poukazem na to, že v době, kdy mělo dojít k údajnému odcizení hotovosti, byl mimo území České republiky, následně na školení, a tudíž všechny informace měl zprostředkované po zřízení komise, takže průběh celé kauzy neovlivňoval a ani tak činit nemohl. Soudům vytkl, že naprosto nekriticky uvěřily výpovědi poškozené a nezabývaly se otázkou její věrohodnosti (např. přestože tato žádným hodnověrným způsobem neprokázala, že by měla svou soukromou peněžní hotovost uloženu v prostorách svého zaměstnavatele ani její výši, nedošlo k ohledání skříně KOVONA, sejmutí otisků prstů, nikdo z vyslechnutých svědků neviděl trezůrek, v němž peníze měly být, k otevření si vyžádala přítomnost svědka), stejně jako otázkou, proč poškozená čekala s nahlášením krádeže až po jeho návratu z dovolené a školení, když jí nic nebránilo, aby tuto ohlásila hned při jejím zjištění; poškozená navíc uvedla, že ji opakovaně, nejméně pětkrát vyzýval, aby věc oznámila orgánům činným v trestním řízení.

21. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že ve výroku o vině stěžovatele je uvedeno, že poškozenou měl přinutit sepsat a nadiktval jí text dne 31. 10. 2013 (č. l. 119), že odcizenou částku 360 000 Kč našla, přestože věděl, že to není pravdivé, tímto způsobem vytvořil důkaz, který měl zabránit trestnímu stíhání Mgr. V. Ch. Vyslovil přesvědčení, že Mgr. V. Ch. se nemohl skutku, jímž byl uznán vinným, dopustit a nikdy se mu ke krádeži nepřiznal, i když přísahal, že peníze, které neukradl, vrátí. Dle tvrzení stěžovatele za přečin nadřezování nelze považovat to, že požadoval vrácení hotovosti odsouzeným poškozené, čímž nemohl naplnit subjektivní stránku daného trestného činu.

22. Z důvodů shora uvedených nezbyvá než uzavřít, že právní závěr soudů o tom, že ze strany stěžovatele byla naplněna skutková podstata přečinu nadřezování podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku, jednoznačně a bez důvodných pochybností ze skutkových zjištění soudů, nevyplývá. Tím se vymyká z mezí ustanovení § 2 odst. 5 a 6 trestního řádu, a je současně i v rozporu se zásadou in dubio pro reo a právem na spravedlivý proces zaručující fair proces dle 36 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Z principu presumpce neviny (§ 2 odst. 2 trestního řádu) kromě pravidla, podle něhož musí být obviněnému vina prokázána, plyne rovněž tato zásada, podle níž, není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny v daném kontextu důvodné pochybnosti, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného. Pro uvedené nelze než konstatovat, že soudy v ústavní stížnosti napadených rozhodnutích nedostály požadavkům, jež v rovině tzv. podústavního práva pro ně plynou z kautel vyplývajících ze zásady volného hodnocení důkazů a zásady in dubio pro reo dle § 2 odst. 2 a 6 trestního řádu [k tomu srov. náleží sp. zn. III. ÚS 1104/08 ze dne 19. 3. 2009 (N 65/52 SbNU 635)]. Nemá-li však toto právo zůstat toliko formálním, je nezbytné, aby soud, který o opravném prostředku rozhoduje, v odůvodnění svého rozhodnutí náležitým způsobem rozebral všechny námitky v podání stěžovatele uvedené.

23. Ústavní soud má v projednávané věci za to, že skutkový děj tak, jak byl soudem prvního stupně naznačen, nebyl soudem přesvědčivě zrekonstruován a dostatečně neobjasněn, zda se stěžovatel skutečně jednání dopustil. Z tohoto pohledu odůvodnění odsuzujícího rozsudku potvrzeného odvolacím soudem není možné označit za

přesvědčivé v souladu s ustanovením § 125 odst. 1, resp. § 134 odst. 2 trestního řádu, neboť zvážením všech okolností případu nelze bez pochybností dovodit jednoznačný soulad mezi zjištěným skutkovým stavem a z něj vyvozenými právními závěry. Veškeré důkazní návrhy i námitky stěžovatele odmítly trestní soudy vcelku paušálním způsobem jako nadbytečné a nepodstatné bez bližšího odůvodnění. Odvolací soud sice vytkl soudu I. stupně, že z odůvodnění rozhodnutí (str. 6) není zřejmé, proč v rozporu s ustanoveními § 125 odst. 1 trestního řádu nevyhověl důkazním návrhům stěžovatele, ale vady řízení nenapravit. Odvolací soud se omezil na konstatování, že hodnocení důkazů nevybočuje ze zákonného rámce ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu a dle § 256 trestního řádu odvolání stěžovatele zamítl.

24. Za této situace se orgány činné v trestním řízení včetně soudů měly náležitě věnovat zjišťování dalších přímých či nepřímých důkazů, které by podporovaly závěr o tom, že stěžovatel naplnil všechny znaky skutkové podstaty přečinu nadřizování. Z odůvodnění odsuzujícího rozsudku i usnesení soudu odvolacího Ústavní soud seznal, že oba soudy obhajobu stěžovatele v určité míře bagatelizovaly, bez návaznosti na skutečnou důkazní situaci. Ústavní soud si je vědom toho, že dokazování je v této oblasti náročné, nicméně je třeba trvat na naplnění všech znaků zákonné konstrukce přečinu nadřizování podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku.

25. Ústavní soud proto z výše uvedeného dospěl k závěru, že provedeným dokazováním nebylo prokázáno jednoznačně a s nejvyšším stupněm jistoty, že se stěžovatel dopustil jednání, které mu je kladeno obžalobou za vinu. Ve věci tudíž došlo k porušení zásady presumpce neviny ve smyslu čl. 40 odst. 2 Listiny, neboť vzniklé pochybnosti bylo třeba vyložit ve prospěch stěžovatele [srov. nálezy sp. zn. III. ÚS 2042/08 ze dne 26. 11. 2009 (N 247/55 SbNU 377) nebo sp. zn. I. ÚS 375/06 ze dne 17. 12. 2007 (N 225/47 SbNU 951)]. Obecné soudy s náležitou pečlivostí nehodnotily obhajobu stěžovatele a jejich postup neodpovídal zásadám uvedeným v ustanovení § 2 odst. 5 a 6 trestního řádu a odůvodnění ustanovení § 125 odst. 1, resp. § 134 odst. 2 trestního řádu. Vzhledem ke kumulaci řady vytykávaných okolností, dospěl Ústavní soud k závěru o porušení práv a svobod stěžovatele plynoucích z čl. 36 Listiny a porušení práva být stíhán jen zákonným způsobem dle čl. 8 odst. 2 věty první Listiny. Za této situace, považoval Ústavní soud za nadbytečné zabývat se dalšími námitkami stěžovatele, které byly i podstatou jím podaných opravných prostředků.

26. Ústavní soud vyslovil přesvědčení, že v následujícím trestním řízení bude možné řádně doplnit dokazování stěžovatelem navrženými důkazy a jednoznačně zjistit skutkový stav, a to např. návrhem na konfrontaci stěžovatele s poškozenou, výslechem svědků J. K., P. Ch., listinou z 31. 10. 2013 k prokázání poznámky, výpisem ČS a.s. o zaslání 360 000 Kč poškozené E. Ch., posouzení důvěryhodnosti poškozené K., existence soukromých peněz na pracovišti a jejich výši, atd. Trestní soudy z provedených důkazů budou moci získat nové informace k odstranění rozporů ve výpovědích stěžovatele a poškozené vyplývajících z předchozího neúplného dokazování. Za této situace považoval Ústavní soud za nadbytečné zabývat se dalšími námitkami stěžovatele, které byly i podstatou jím podaných opravných prostředků.

27. Z pohledu Ústavního soudu byl odvolací soud povolán se v plném rozsahu zabývat argumentací a námitkami stěžovatele, neboť vyjadřovaly závažné pochybnosti, zda stěžovatel spáchal přečin nadřizování podle ustanovení § 366 odst. 1 trestního zákoníku. Nelze mít za to, že vznesené námitky stěžovatele byly bezobsažné či zjevně

redundantní, tedy takové, kterými by se odvolací soud právem nemusel hlouběji zabývat. V projednávané věci se s ohledem na výše řečené proto nelze spokojit s odůvodněním odvolacího soudu, který toliko lakonicky konstatoval správnost rozhodnutí soudu prvního stupně a odmítl veškeré návrhy na přehodnocení jeho postupu jako irelevantní. V dané věci tak odvolací soud nepostupoval zákonem (trestním řádem) stanoveným způsobem do té míry, která již přesáhla meze jednání, které lze ještě označit za ústavně konformní.

28. Nejvyšší soud se věci meritorně odmítl zabývat, neboť dovolání považoval za podané z jiného důvodu, než je uveden v § 265b trestního řádu. Ústavní soud toto usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2016 sp. zn. 8 Tdo 1504/2015 zrušil již z toho důvodu, že jeho existence by při zrušení jemu předcházejících rozhodnutí - na která přitom procesně navazovalo - postrádala rozumný smysl. Ústavní soud proto již blíže nezkoumal, zda ústavně zaručená práva stěžovatele v posuzované věci byla rozhodnutím Nejvyššího soudu porušena. Ústavní soud přesto považuje za nutné poukázat na trvalou platnost závěrů Ústavního soudu ohledně dovolacích důvodů v trestním řízení, jak byly vysloveny v nálezu sp. zn. I. ÚS 55/04 ze dne 18. 8. 2004 (N 114/34 SbNU 187): Dovolací řízení se v žádném svém stádiu nenachází mimo ústavní rámec pravidel spravedlivého procesu vymezeného Úmluvou a Listinou a rozhodovací praxe nesmí narušovat ústavní zásadu rovnosti účastníků řízení. Ústavní soud proto postupoval dle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu a rozhodnutí zrušil. Bude na soudech, aby pokračovaly v řízení postupem podle § 314h a násl. trestního řádu. Otevírá se tím prostor též pro eventuální doplnění dokazování a možnost nového hodnocení důkazů.

29. Pokud se týká návrhu stěžovatele na přednostní projednání napadeného rozhodnutí, Ústavní soud konstatuje, že o žádosti o přednostní projednání ústavní stížnosti (dle § 39 zákona o Ústavním soudu) již výslovně nerozhodoval, jelikož jí po skončení řízení o návrhu na obnovu řízení fakticky vyhověl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 30. května 2017

Kateřina Šimáčková
předsedkyně senátu